

Akademický rok 2019/2020

Diplomová práce – posudek oponenta

Jméno a příjmení studenta: Bára Růžičková

Název práce: CREDIT CARDS ACCEPTED.

Slovní hodnocení:

Práce Bary Ruzickove akcentuje design jako socio-ekonomicky jev. Skrze několik projektu se diplomatka pta, jak se jako mlada designerka osamostatnit a pritom si ponechat integritu. Ve sve praci nastinuje metodu, jak odpovidat na tuto empirickou otazku. Jeji autenticka reflexe je prinosna.

Skrze sve ctiri projekty studentka grafickeho designu premysli o tom, jak se jeji osobni zkusenost muze stat modelem a nebo podmetem pouzitelnym pro dobro dalsich clenu jeji komunity (graficti designeri, studenti a ilustratori). Bara instinktivne hleda spojence, coz považuji za vhodnou strategii k prosazovani vlastni agendy a cilu.

Ackoli je prezentovana prace znacne roztristena a nesouroda, coz muze na prvni pohled pusobit nekonsistentne a eklekticky, ukazuje vice pohledu na problematiku. Tuto snahu ocenuji! Jedna se o rhyzomaticky pristup, ktery otevirá ruzne smery a zarodky myslenek, ktere lze v dalsim profesnim obdobi rozvijet do hloubky. Vznika tak katalog moznosti, jak postupovat dal.

PROJEKTY

Zalozeni studia *Day Shift Office* spojene s uvedenim manifestu hodnotim kladne. Manifest primo sdili hodnoty tvurce — neni tedy o typu prace, kterou studio produkuje, ale o tom, jak si ji přeje vytvaret a v jakych podminkach (etika, ekologie, sebeucta, uprimnost). Transparentnost ve sdileni hodnot vidim jako etické gesto. Sdileni osobni zkusenosti působí presvedcive a autenticky. Pozitivne hodnotim uprimnost, Bara se nesnazi sebepropagovat fiktivnim uspechem, ale věcně popisovat svoji pracovni situaci.

Design Intern Club mi pripadne jako nejzajimavejsi projekt protože hledá spojence. I když Bara vychází z vlastni zkusenosti, tak nehledá odpovědi na otázky internshipu sama a obrací se na studentskou komunitu. Doporucuji vsak hledat spojence i mimo okruh studentu designu. Dobre by bylo tedy zpracovat smernice nejen pro studenty, ale i pro designova studia a skoly. Takový manual muže pomoct obou stranam v organizaci etického a smysluplného internshipu jehož hlavním cílem je vzdelavani a ne přisun levné pracovni sily.

Navrhuji se nad internshipem zamyslet v kontextu kreativního průmyslu. Tema prekarity je dobře zpracované teoretickou a kritickou kreativního průmyslu, Angelou McRobbie z Londynske Goldsmiths University. Navíc prohloubeni znalosti a kontextualizace kreativních odvětví by mohli přetransformovat praxi diplomantky od designéry ke konzultantce.

Naopak proklamovanou anonymitu autorky vnímám jako neopodstatněnou a branici v cerpaní grantu, případně v dalším akademickém výzkumu. Bara by neměla mít strach monetizovat na této aktivistické práci a najít zdroje financování co nejdříve, aby se nevyčerpal. Případnou monetizaci neberu jako v rozporu s eticko-aktivistickým rozměrem projektu.

U ilustrací prodávaných na online platformě UI8 je zajímavé, že si Bara vyzkoušela, co to znamená, když je výsledkem práce designera komodita a ne služba. Ocitla se v prekaritní pozici, kdy svoji činností nevydělává dostatek, aby se mohla užít. Právě tak demonstruje, že se podnikání a podnikavost nemůže stát obecně platným způsobem obživy. Kriticky proto reflektuje, za jakých podmínek by se tato činnost mohla vyplatit a rychle a flexibilně měnit plán.

ZÁVĚR

Při prvním čtení jsem měla pocit, že chybí vysvětlující teorie, kontextualizace a nebo paradigma na jehož pudorysu studentka pracuje. Nicméně po delším zkoumání jsem pochopila kvalitu upřímně prozvané situovanosti Bariny práce — je autentická. Jsem přesvědčena, že i diplomová práce může přinést přemýšlení skrze děláni, cíli: “thinking through making” a také samozřejmě “critical making”. Nakonec tedy tuto roztrázenost nevnímám jako nedostatek, ale spíše jako kladnou schopnost ohledávat problém z různých perspektiv.

Dále je pozitivní Barino aktivní hledání spojení, které následně slouží jako obrana proti prekarizaci, které se studentka už od začátku své práce snaží vyhnout. Bariny projekty se neuzavírají do sebe, kde by koncily, ale snaží se komunikovat navenek a oslovit mezinárodní designovou scénu. Především v projektu *Design Intern Club* je osobní motivace diplomantky prakticky přeložena do nástroje emancipace pro komunitu studentů designu. Klub se stává instrumentem komunity. Práce tak není normativní, ale vyložene komunikativní. Bara se nesnaží hledat podstatu oboru, ale potencial designu — nacházet možnosti, jak s někým komunikovat.

K závěru velmi kladně hodnotím, jak diplomantka reflektuje a ukazuje, že její práce má vždy materiálno-sociálně-ekologické následky. Nejedná se o estetickou trendy soutěž, která se odehrává bez následku. Bariny projekty jsou situované v sociální, ekonomické a ekologické realitě.

Otázky k rozpravě:

V celé diplomové práci se často opakuje slovo “platforma”. Stalo by za to více rozpracovat, má-li smysl si založit vlastní platformu a nebo se stát uživatelem jedné z nich. Ráda bych se v závěru Bariny práce docetla, do jaké míry jsou tyto internetové služby spojeny přímo s “platform capitalismem” a “entreprenariatem”. Popřípadě jak lze uvažovat a konat alternativně k nim?

Dále je to slovo “práce”, které se často opakuje a bylo by dobře ho vysvětlit už právě proto, že vychází ze vztahu zkoumání prekarizace. Práce může být chápána jako kreativní sebeurčení ale i jako nástroj exploitace. Jisté stojí za to upřesnit a doplnit, co to přesně pro Baru znamená.

Závěrečné hodnocení:

Práci doporučuji k obhajobě.

Návrh klasifikace:

B

Posudek vypracoval(a):

MA Tereza Rullerova

Datum: 5. 8. 2020

(Podpis oponenta)